

Lov na znanje

UP.02.1.2.01.0068

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

PROJEKTI KONZORCIJ

Nositelj: Lovačka
udruga Benkovac

Partner: Agencija za
ruralni razvoj Zadarske
županije AGRRA

Čagalj (*Canis aureus*)

Čagalj (*Canis aureus*)

Klasifikacija

- Čagalj se ubraja u mesojede, red zvijeri (Carnivora), porodicu pasa (Canidae), rod pasa (Canis), a vrsta je čagalj obični (*Canis aureus*)
- Čagalj je naša autohtona sitna dlakava divljač
- Lovidba čaglja traje tijekom cijele godine izuzev u vrijeme dok ženka nosi i vodi mlade
- Smatra se da na našem području obitavaju dvije od poznate četiri podvrste čaglja, u području Dalmacije to je *Canis aureus dalmatinus* te u primorju i kontinentalnim staništima *Canis aureus aureus*

Čagalj (*Canis aureus*)

Nazivlje

- Mužjaka nazivamo čagalj, ženku čagljica ili kuja, a mlade štenci

Čagalj (*Canis aureus*)

Rasprostranjenost

- Čagalj obitava na jugu Azije te krajnjem jugu Europe i Balkanskom poluotoku
- Izvorno stanište u Hrvatskoj mu je područje Dalmacije i većina otoka južnog Jadrana
- Tijekom vremena se njegova rasprostranjenost mijenjala pa ga danas osim na Hvaru, Mljetu, Pelješcu, Korčuli, Šipanu i drugim južnim otocima Jadrana nalazimo i u kontinentalnom staništu

Čagalj (*Canis aureus*)

Rasprostranjenost

- U priobalju je čagalj migracijom proširio svoje stanište tijekom osamdesetih godina te je nastanio Hrvatsko primorje, Gorski kotar i Istru
- Premda je svojevremeno nestao iz istočne Slavonije posljednjih godina ponovno je napučio staništa gotovo cjelokupne kontinentalne Hrvatske

Čagalj (*Canis aureus*)

Izgled i građa tijela

- U opisu izgleda i vanjštine čaglja prevladavaju tjelesne karakteristike svojstvene lisici i vuku
- Duljina trupa iznosi mu od 90 do 100 centimetara
- Rep je dug oko 25 cm
- Visina u grebenu mu je od 45 do 50 cm
- Tjelesna masa mu većinom varira od 10 do 15 kilograma mada najveći primjerci mužjaka mogu znatno premašiti tu kilažu

Čagalj (*Canis aureus*)

Izgled i građa tijela

- Glava je slična lisičjoj te ima uspravne i nešto veće uši zaobljena vrha, krupne okrugle oči i dugu zašiljenu njušku, što zajedno daje lisičji profil glave
- Oblikom tijela čagalj također podsjeća na lisicu, ali visinom nogu, duljinom i oblikom repa te bojom dlačnog pokrova više sliči vuku, odnosno psu

Čagalj (*Canis aureus*)

Izgled i građa tijela

- Noge su mu duge i građom prilagođene za trčanje
- U tragu osim otiska šape ostaju i tragovi noktiju četiri prsta
- U odnosu na psa njegov je trag moguće razlučiti prema otiscima jastučića, naravno ako se vide u tragu
- U čaglja su jastučići središnjih prstiju (drugi i treći prst) u svom stražnjem dijelu često srašteni tako da formiraju jedinstven jastučić koji ima oblik slova U

Čagalj (*Canis aureus*)

Izgled i građa tijela

- Tijelo mu je relativno zbijeno, podjednako razvijeno u plećima i u slabinama te nije odveć snažno građeno
- Rep mu je kitnjast i doseže do skočnog zgloba
- Boja dlake na leđima mu je svijetla tj. zlatnožuta do hrđasta te je po hrptu, gornjoj strani vrata, vanjskoj strani nogu i repu protkana crnim dlakama
- Dlačni pokrov prema truhu postaje svjetliji te je na samom truhu, donjoj strani vrata i unutarnjoj strani nogu gotovo bijel

Čagalj (*Canis aureus*)

Izgled i građa tijela

- Karakterističan oblik glavi čaglja daju duge dlake na obrazima
- Na kitnjastom repu dlaka nije tako duga kao u lisice pa je u usporedbi s lisičjim, čagljev rep znatno skromniji
- Odrasli čagalj ima 42 zuba
- Glasaju se zavijanjem poput psa koje je posebice za nenaviklo uho neugodno, jer podsjeća na ljudski jauk

Čagalj (*Canis aureus*)

Osjetila

- Sva osjetila čaglja su vrlo dobro razvijena
- Osobito se ističu njih i sluh
- Upravo ga je zbog tako dobrih osjetila teško uloviti jer već izdaleka čuje i osjeti lovca

Čagalj (*Canis aureus*)

Način života

- Čagalj je noćno aktivan, to znači da u sumrak izlazi u lov, a zorom ga završava
- Tijekom lova do izražaja dolaze čagljeva izvrsna osjetila

Čagalj (*Canis aureus*)

Ishrana

- Čagalj je zapravo proždrljivi svejed, te se na njegovu jelovniku nalaze i biljna i životinjska hrana
- Od divljači, čagalj jede svu dlakavu i pernatu divljač koju može savladati
- Lov se najčešće, ako je lovina krupna divljač ili domaća stoka, vrši u čoporu koji ima predvodnika
- Plijen jedu naizmjenice, odnosno dok jedni jedu drugi stražare
- Uz plijen zavijaju, a u opasnosti se razbježe tako da svaki ponese komad plijena

Čagalj (*Canis aureus*)

Ishrana

- Ukoliko je plijen sitniji čagalj ga lovi individualno
- Žrtvi najprije ispija krv, a potom jede iznutricu, ostatak plijena zakapa
- Osim divljač napada i stoku, posebno janjce, kozliće i ovce
- Lovi i sitne glodavce, a u nuždi jede puževe, guštere, vodozemce, zmije pa i kukce
- Kao i svi pripadnici porodice pasa čagalj se hrani i strvinom, bilo da iskapa strvinu koju je ostavila druga divljač (zahvaljujući razvijenom njuhu) ili da sakuplja ribu koju je more izbacilo na obalu
- Od biljne hrane rado uzima grožđe, smokve i mladi kukuruz čineći pritom razmjerno velike štete

Čagalj (*Canis aureus*)

Razmnožavanje

- Parenje čagljeva protječe koncem zime i početkom ranog proljeća, odnosno tijekom veljače i ožujka
- Samom parenju prethodi karakteristično dozivanje zavijanjem
- Kao i u ostalih kanida graviditet traje oko dva mjeseca, preciznije 60 do 63 dana, tako da tijekom travnja odnosno svibnja ženka okoti 5 do 8 mladih
- Ženka se koti uglavnom u jami, jazbini ili nekom drugom skrovitom mjestu

Čagalj (*Canis aureus*)

Razmnožavanje

- Prvih 12 do 14 dana po koćenju štenci su slijepi, a sisanje traje do dva mjeseca starosti
- Tijekom tog perioda majka počinje mladima donositi lovinu i privikavati ih na krutu hranu
- Osim što hrani i čuva štence majka ih izvodi u šetnju i podučava lovu
- U jesen mladi su dovoljno stasali da se mogu osamostaliti pa se obitelj razilazi
- Spolnu zrelost dostižu početkom slijedeće godine pa već u prvoj sezoni parenja mogu imati i podmladak

Čagalj (*Canis aureus*)

Životni vijek

- Životni vijek čagljeva je oko 12 do 15 godina

Čagalj (*Canis aureus*)

Neprijatelji i bolesti

- Najopasniji prirodni neprijatelji čaglja su pas, vuk i ris
- Zanimljivo je da su pripadnici iste porodice (vuk i pas) zapravo najnemilosrdniji progonitelji čaglja
- Podivljali pas, kao i lovački rado će progoniti i dokrajčiti čaglja, poput bilo koje druge divljači
- Danas vuk i ris uglavnom ne dijele stanište s čagljem pa su i njihovi sukobi minimalizirani
- Bolesti od kojih čagalj obolijeva u prvom redu su bjesnoća, razni crijevni nametnici te buhe, krpelji i šugarci

Hvala na pažnji

Program socijalnog uključivanja 2

2. Modul

AGRRA, Senad Salihović, mag.ing.agr.

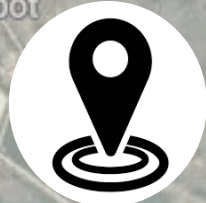
senad.salihovic@agrra.hr

Osnovne informacije

Razdoblje provedbe

- 03. travnja 2020. godine - 03. travnja 2022. godine

Područje provedbe

- Grad Benkovac

Ukupna vrijednost

- 1.155.802,00 HRK (100% bespovratna sredstva)

